

İlahiyat

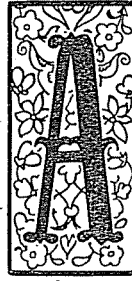
Ebul-A'lâ El-Mevdûdî

Terceme :

Mehmet AYDIN

(Konya Yük. İsl. Ens. Mezunu)

ALLAH'a İMAN «1»



ALLAH'a iman, islâm nizamının akide ve amel yönünden en önemli ve ehemmiyetli mevzularından biridir. Diğer imanî rükünler, bunun bölümleri mesabesinden ileriye gitmez. Ahlâk kanunları ve diğer yönlerdeki kanunlar; ancak bu inancın kuvvetli olmasıyla devam hakkını ve tatbik hüviyetini bulurlar. Allah'a iman, islâmda herşeyin masdarı ve mercii mesâbesindedir. Meleklerle iman, Allah'ın meleklerine imandır. Âhirete iman, Allah'ın adl ve kazasının tahakkuk gününe imandır. Bütün emirler ve nehiyeler hep Allah indindedir.

İslâmda bu inanç olmasaydı; meleklerle iman, âhirete iman mes'eleleri bilinmez; peygamberlere itâatin önemi, Allah'ın indirdiği kitaplara imanın derecesi gerçekten idrak edilemezdi. Ayrıca, farzlara ittibanın önemi bilinmez, ve böylece de ancak İslâmın ismi kalır, esâsı yok olmuş olurdu.

ALLAHA İMANIN BÖLÜMLERİ: Bu akide, islâm nizamının, gerek amel, gerek inanç yönünden en önemli merkezlerindedir. Fakat bu «Allah vardır» ibaresiyle kâfi gelmez. Biz Allah'ın zâtını idraktan mutlak sûrette âciziz. Biz Allah'ı ancak sıfatlarıyla anlar ve ona iman ederiz. Allah, bütün kâinatı ihâta ettiği gibi, insanın bütün kuvvetlerini de ihâta eder.

Allahın mücerred olarak varlığının isbatı, islâm için bir mezziyet sayılmaz. Bunun için, Allah'ın varlığını mücerred olarak kabul eden dinlerin ve mezheplerin İslâm içinde, hiçbir değerleri yoktur. İslâm; dinlerden ve mezheplerden, âlemde; Allah hakkında en sahih bilgiyi getirmiş olmasıyla, Allah'ı mücerred olarak değil, sıfatlarıyla bilip inanmasıyla ayrılır.

Nefis tezkiyesinde, ahlâk ıslâhında, amellerin tanziminde, hayırların neşrinde, fesadın def'inde, medenî hayatın ikamesinde ve ictimâî düzenin tanziminde; diğer dinlerde görülmiyen, mutlak Allah'dan yardım talebi İslâmın mümeyyiz vasfıdır.

ALLAH'a tam olarak iman için; dil ile ikrâr, kalb ile tasdik şarttır. İslâma girmesi için bu mutlaka lâzımdır. O, şu cümlelenin söylenmesidir: «Lâilâhe illaAllah» yani, kâinattaki herşeyden, Allah'ın sıfat yönünden ayrı bir varlığa sahip olduğunu selb ederek bilmek ve inanmak gerekir. Bu sıfatlar ancak ve ancak subhânehû ve teâlâ hazretlerine aittir.

(1) «İslâm Medeniyeti, Menşei ve Esasları» adlı eserden.

Yukarda geçen, Lâilâhe illaAllah cümlesi üç unsurdan meydana gelmiştir :

1. ALLAH fikri.
2. Âlemde ondan başka herşeyin yokluğu.
3. Yalnız bir tek Allah'ın varlığı.

İşte Kur'an-ı Kerim'de, Allah'ın zatından ve sıfatlarından bahseden bütün âyetler; ancak yukarda geçen bu üç unsuru şerh ve açıklamaktadırlar. Evvelâ biz bununla; İslâmın en sahih ve doğru olarak açıkladığı; hiçbir dinde görmediğimiz, hiçbir kitapda okumadığımız, sahih ulûhiyet fikrini çok açık olarak öğreniyoruz. Âlemdeki bütün dinlerde ve bütün milletlerde Allah düşüncesi vardır. Fakat, İslâm ümmetinden ve İslâm dininden başka bütün dinlerin ve milletlerin ilâh düşüncesi hatalı ve eksiktir.

Bazı dinlerin ve milletlerin Allah düşüncesi; herşeyin «İlki», veya «Mutlak varlık» veya «Başlangıç» gibi fikirlere dayanır. Bazılarınınki de, «Kuvvet» veya «Tevsik» veya «korkutma» edâtlarına dayanmaktadır. Ve bu ulvi kelimenin manası; bazan ihtiyaçların def'i, veya isteklere cevap, cüz'lere ve tefrikaya bölünme, veya herhangi bir cisim, cinsî organlar, veya semâdan insan şeklinde «inen» varlıklar manasına getirilmiştir.

Bu sakat görüşleri, eksik inançları, ilâhiyat bâbında en mükemmel ve en doğru şekilde açıklayan kitab, Kur'an-ı Kerimdir.

Kur'an, Allah'ı şöyle vâsfeder : O, sameddir. Tektir. Doğmamıştır. Doğurmamıştır. Ezelidir. Ebedidir. Mutlak olarak bütün kâınatta hakimdir. Onun ilmi, her şeyi kuşatıcıdır. Rahmeti herşeyi kapsayıcıdır. Kuvveti herşeye gâlibdir. Onun hikmetinde eksiklik yok. Adâletinde ayıb yok. O, hayatın sahibi, sebeblerin kaynağı, bütün kuvvetlerin mâlikî, zararları ve fâideleri veren, herşeyin kendisine muhtaç olduğu, onun kimseye muhtaç olmadığı, herşeyi muhafaza eden, hayır ve şerrin mükâfatını tam olarak veren bir varlıktır.

Bununla beraber, Kur'an-ı Kerim'de açıklanan Allah'ın sıfatları kat'iyen bölünme kabul etmezler. O zaman, Allah'ın teaddüdü gibi birşey meydana gelir ki bu, İslâmın ruhuna aykırıdır. Bu sıfatlar, Allah'dan ayrı değildir. Bu sıfatlar, zamanların tagayyuru ile başka bir varlığa da geçmezler.

Kur'an, bu sahih, doğru ulûhiyet düşüncesini açıkladıktan sonra, çok kuvvetli kelimelerle ve çok çetin usûblarla âlemde; Allah'dan başka bir varlığa bu sıfatları vârmenin imkânsız olduğunu beyan etmiştir. Zira, âlemde herşey diğerine muhtaçtır. Hiçbirşey devamlı değildir. Hiçbiri zararları, felâketleri önleyici olamazlar.

Bütün bu izahlardan sonra, Kur'an-ı Kerim ulûhiyeti «ALLAH» kelimesiyle perçinliyor ve insandan, yalnız ve yalnız ona inanmasını, ona secdeye kapanmasını, ondan başkasını büyük tanımamasını, ondan başkasından korkmamasını, ondan gayrinden yardım istememesini istiyor... Kur'an yine insandan; yalnız ve yalnız önünde hesap vereceği bir Allah'a bağlanmayı emreder...

ALLAH'A İMANIN MÂNEVÎ FÂİDELERİ:
Bir insan zihninde «Allah'a iman» tam olarak bu sıfatlarla karar kılsa; o kimseye bu inanç hiçbir akidenin vermediği mânevî fâideleri verecektir :

1. GÖRÜŞ UFKUNUN GENİŞLİĞİ : Allah'a imanın ilk husûsiyeti ve bârız meziyeti, insan görüşünün, Allah'ın mülkünde sonsuzluğa doğru yöneltmiş olmasıdır. İnsan, dünyada ancak nefsen alâka duyduğu şeylere daha çok bakıyor. O zamanda, bu alâka darlığı içinde; ilmi kuvveti; nefsanî istekleriyle ihtiyaçlarını gidermek, korkmak, veya gururlanmak veya doğruluk göstermek veya düşmanlık beslemek ancak bu alâka hudutları içinde değerlendirilmiş oluyor. Fakat «Allah'a iman» eden bir kimse; görüşlerini mahdut dâireden çıkarır ve bütün âleme yöneltir. O zaman ferd, dünyaya nefis ölçülerıyla değil; ancak Allah'a olan ilgisiyle bakacaktır. O zaman, mevcûdat ile insan arasında yeni bir alâka meydana gelecektir. Bu ferd, herşeyin Allah'dan geldiğine, zararları onun def'ettiğine, büyüklüğe ancak onun lâıyk olduğuna inanacak, ve ancak ona muhabbeti, güveni artacak ve herşeyde tek olan Allah'a güvenecektir.

FERD, bu noktada iman ettiği Allah'ı; yaratıcı, rızık verici, semavatın ve arzın sâhibi, maliki, hâliki ve âlemlerin Rabbi olarak tanıyacaktır. Allah'ın hükümünün câri olduğu yer; muayyen bir vatan değil; âlemde; şarkta ve garbda herşey onun önünde baş eğiyor ve herşey mutlak itaatın içinde ona teslimiyetin huzûru ve sükûnu içinde devam ediyor...

«Yedi gökle yer ve bunların içinde bulunan (melekler, cinler, insan) lar, onu tesbih ve tenzih ederler. Hiçbir şey hariç değil, hepsi ona hamd ile tesbih eder. Fakat, siz onların tesbihini iyi anlamazsınız. O, hakikaten halimdir, gerçekten yarlıgayıcıdır.» (El-İsrâ: 44)

Kâınata bu görüş zaviyesinden bakan kimse, onda nefsinin garib gelecek, muhabbet edilmiyecek hiçbir şey bulamayacaktır.

İşte Allah'a iman eden kimse, fikir hudutlarını dar sahalardan çıkarmış ebedî sonsuzluğa doğru kanat açmaya hazırlamıştır...

2. ŞAHSİYET VE İZZET-İ NEFİS : Allah'a imanın ikinci büyük fâidesi, insanı alçaklıktan ve zelillikten, ar ve vakar, izzeti nefis sahibi bir varlık haline getirmiş olmasıdır. Rabbinin bilmeyen bir kimse; dünyada fâide ve zarar yönünden neyi büyük görürse; onun önünde başını eğer, korktuğu şeylerden dolayı onlara elini uzatır. Emellerine ulaştırması için onlardan yardım ister. Fakat, Rabbinin iyice bilen kimse; yardım için elini açtığı varlıkların hiçbir menfaat ve zararı gidermiye veya vermiye kâdir olamadığını anlarlar.

«Onların tapdıkları da hangisi rablerine daha yakın (olacak) diye (bizzat) vesîle arayıp duruyorlar. Onun rahmetini umuyorlar, onun azabından korkuyorlar. Çünkü Rabbinin azabı korkunçtur. (El-İsrâ: 57)

Onlar inandığı varlıklara Allah'a ibadet eder gibi ibadet ettiler :

«Ey kâfirler! Allah'ı bırakıp tabdığınız (putlar) da sizin gibi kullardır. Eğer (davanızda) doğrucu iseniz haydi onları çağırın da size icâbet etsinler. (El-A'raf: 194)

Onlar, ondan yardım ve alâka beklerler. Fakat o putlar, yardım ve alâkadan âcizdirler.

«Sizin onu (Allah'ı) bırakıp tabdıklarınızın ise sizin imdadınıza yetişmeye güçleri yetmediği

gibi (hatta) kendilerine de medetleri dokunmaz. (El-A'raf: 197)

«...Bütün kuvvet (ve kudret)in hakikaten Allah'ın olduğunu ve Allah'ın hakikaten pek çetin azablı bulunduğunu (gözleriyle görür gibi) bilselerdi... (El-Bakara: 165)

ALLAH'DAN başka hiçbir dost ve yardımcı yoktur...

«Allah'dan başka ne bir yâr, ne de hakiki bir yardımcı bulunmadığını bilmedin mi... (Bakara: 107)

«(Yoksa) nusret (ve zafer) ancak, yegâne gâlib ve yegâne hüküm ve hikmet sâhibi Allah'ın cânibindedir. (Âl-i İmran: 126)

«Şüphesiz rızkı veren, o pek çetin kuvvet sâhibi Allah'ın kendisidir. (Ez-Zariyat: 58)

«Eğer Allah sana (herhangi yüzden bir keder) bir zarar dokundurursa onu kendinden başka hiçbir açıcı (giderici) yoktur. Eğer sana bir hayır da dilerse; onun fazlu (kerem) ini geri çevirici hiçbir (kuvvet) de yoktur. O, bunu kullarından dilediğine eriştirir... O, çok yarlıgâyıcı çok esirgeyicidir. (Yunus sûresi: 107)

«Allah hem diriltir, hem öldürür. Allah ne yaparsanız, hakkiyle görendir. (Âl-i İmran: 156)

«Allah'ın izni (emri ve kazası) olmadıkça hiçbir kimseye ölmek yoktur. (Âl-i İmran: 145)

İşte insanda bu ilim meydana gelince; hiçbir kuvvetten çekinmez ve korkmaz. Başını Allah'dan gayri hiçbir varlığın önünde de eğmez. O, ancak Allah'a bağlanır, ona güvenir, onun huzurunda secdelere kapanır...

3. AŞAĞILIK DÜŞÜNCESİ VE TEVAZU:

Allah'a imanın kökleştiği bir yerde; aşağılık hissi, gurur, azgınlık, makama ve mala aşırı düşkünlük gibi hisler yerleşmez. Çünkü bunlar nefis için bir izzet ve şeref değildir. Allah'a imanla bu duygular uyuşamaz. Çünkü bunlar, yalancı birtakım hislerdir. İnsanın Allah'a imanla, kazandığı büyük nefis kuvveti en olgun ve en kâmil bir kuvvettir. Zâten insana da yakışan, tevazuyu ve olgunluğu ancak Allah'a iman düşüncesi verir. İnsan ancak bu duygu ile, âlemde kendinin âcizliğini hisseder. O, Allahın kudretinin önünde herşeyin âciz olduğunu bilir :

«O, kullarının üstünde (eşşiz) kahr (galebe ve tasarruf) sahibidir. O, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir, her şeyden hakkiyle haberdardır. (El-En'am: 18)

Böyle bir kimse, Allah'ın sultanının ve hükümünün dışına çıkmaz. Bunu kat'iyyen kabul etmez...

«Ey cin ve insan cemaatleri, göklerin ve yerin bucaklarından geçib (de ilâhî kazadan selâmete er)miye gücünüz yetiyorsa; — ki (Allah'ın bahşedeceği) bir kudretle olmadıkça aslâ geçemezsiniz — haydi geçin, kurtulun... (Er-Rahman: 33)

O, Allah herşeyi bilen, onun dışındaki herşey kendine muhtaç olan ve kendisi hiçbir şeye muhtaç olmıyan varlıktır...

«Göklerde ne var, yerde ne varsa (hepsi) Allah'ındır. (El-Bakara: 284)

«Allah (sizin nafakanıza muhtaç değildir) ganidir. Siz ise (onun) fakirleri (muhtaçları) siziz. (Muhammed sûresi: 38)

«Size ulaşan her nimet Allahdandır. Sonra size herhangi bir keder ve musibet dokunduğu

zaman ancak ona tazarrû' ve feryad edersiniz. (En-Nahl: 53)

İnsan zihninde Allah'a iman yer edince, onda gurur, kibir ve taşkınlık yerine tevazu hakim olur...

«O çok esirgeyenin (has) kulları ki onlar yeryüzünde vekâr ve tevazu ile yürürler. Kendilerine beyinsizler (hoşa gitmiyecek) lâflar attığı zaman «selâmetle» deyib geçerler. (El-Furkan: 63)

4. YALANCI EMELLERİN KALDIRILMASI: Allah'a imanın büyük faidelerinden birisi de, insanla Rabbi arasında mutlak bir alâkayı temin, ve bunun dışındaki batıl emelleri, sahte emniyetleri iptal etmesidir. İnsana bildirilen bu mühim ilim, insan kurtuluşunu ve saadetini ancak sahih amel ve sağlam itikada bağlamaktadır ki bu doğrunun ve gerçeğin ayıdır. Bu yüksek dereceden mahrum olanlar, zannediyorlar ki, Allah indinde birçok ilâhlar var, Allah'a hükümünde iştirak ediyorlar... Yani taptıkları putlar, Allah'a kendileri için şefaât ediyorlar...

«Onlar, Allah'ı bırakıp, kendilerine ne bir zarar, ne bir fâide vermeyecek olan şeylere taparlar. Bir de «Bunlar (putlar) Allah yanında bizim şefaâtçılarımızdır.» derler. (Yunus sûresi: 18)

«Yahudilerle, Nasrânîler (şöyle) dediler: «Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz.» (El-Maide: 18)

Bütün bu emeller ve buna benzer niyetler, insanları günahla örten ma'siyet ve günah çukurlarından kurtarmayan hallerdir. Fakat Kur'an'ın imana çağırduğu «Allah'a iman» mes'elesi ise; bu kat'iyyen yalancı ve sahte amellerle beraber bulunmaz.

Kur'an-ı Mübin bütün açıklığı ile şunu belirtiyor: Yerde ve gökte herşeyin Rabbi ancak Allah'dır :

«Bilâkis, siz onun yarattığından bir beşersiniz. (El-Maide: 18)

İnsan için övünülecek ve Allah indinde makbûle geçecek şey ancak Allah korkusudur...

«Allah indinde en şerefliiniz, Allah'dan en çok korkunuzdur. (El-Hucurat: 13)

«(Şöyle) de: «Evlât edinmiyen, mülkünde hiçbir ortağı olmiyan, züill (ü aciz) den nâşi yardımcıya da (ihtiyacı) bulunmayan Allah'a hamd olsun» onu büyük bil, büyüklükle an...» (El-İsrâ: 111)

Onun evlâdı ve ortağı zannettikleri şeylerin, Allah'a itaatten başka vâzifeleri yoktur.

«...Bilâkis göklerde ve yerde ne varsa hepsi onun. Hepsi de onun emrine râmdırlar.» (El-Bakara: 116)

Onun indinde şefaât edici hiçbir varlık yoktur.

«Onun izni olmadıkça nezdinde şefaât edecek kimmiş...?» (Bakara: 255)

Dünyada bir fenalığın içine düşerseniz, sizi ondan kurtaracak, yardımcınız olacak bir yardımcı yoktur :

«Bir kavim, özlerindeki (güzel hal ve ahlâkı) değiştirib bozuncaya kadar Allah, şüphesiz ki onun (halini) değiştirib bozamaz. Allah bir kavmin de fenalığını (azabını) diledi mi artık onun reddine hiçbir (çare) yoktur. Onlar için ondan (Allah'dan) başka bir velî (ve yardım eden) de yoktur.» (Er-Ra'd: 11)